

Bildande av naturreservat Bjällingsmåla i Nybro kommun

Bakgrund

Under 1960-talet köptes fastigheten Bjällingsmåla 1:41 av Nybro kommun för samhällsändamål. Sedan dess har kommunen bedrivit skogsbruk inom området. På vissa delar har skogsbruket dock varit mindre aktivt, vilket har skapat förutsättningar för områden med höga naturvärden. Skogsmiljön präglas av närheten till Alsteråns vattensystem och Stora Hindsjön samt förekomsten av grönsten. Inslaget av grönsten ger ett för kommunen rikare växt- och djurliv än vad som är normalt. Totalt bedöms 68 hektar (inklusive 15 hektar vattenområde) som intressanta för naturreservatsbildning. Naturvårdsverket har den 16 december 2004 gett förhandsbesked om att statsbidrag för värdeminskning till följd av reservatsbildningen kan påräknas.

Natur- och rekreationsvärden

De undersökningar m m som ligger till grund för reservatsbildningen är följande:

- 1) Översiktlig inventering växter i december 1995 och maj 1996. (Tekniska kontoret, Bo Fagerström)
- 2) Utkast till ekologisk planering av kommunens skogar. (Miljökontoret)
- 3) Nyckelbiotoper och områden med höga naturvärden på Nybro kommuns marker. (Tekniska kontoret, Åsa Karlsson 2001)

Inom området finns skogsbestånd med stora naturvärden/rik biologisk mångfald. Dessa och några ytterligare bestånd bedöms dessutom ha höga naturupplevelsevärden, bland annat på grund av närheten till Alsterbro och Stora Hindsjön. Tallbestånden i anslutning till sjöstranden är tämligen glesa och lätta att vandra i. Denna del av området har goda förutsättningar för avkoppling/naturupplevelser. Här finns också en liten badplats med sandstrand. Området är lätt att nå med bil eller cykel, men en vandringsled utmed sjöstranden är ett önskvärt komplement. Stora Hindsjön ingår i ett fiskevårdsområde.

§ 55 (forts)

Skäl för beslutet

I kommunens översiktsplan från 1990 anges för Stora Hindsjöns närområde att "skogsbruk bör ske med speciell hänsyn till naturmiljön" och att "möjligheten att efter inventeringar av flora och fauna skydda lövskog genom avsättande av naturvårdsområden bör undersökas". Enligt länsstyrelsens bok Natur i Östra ingår Bjällingsmåla i ett större område "med mycket högt naturvärde" (klass 2).

Den skogsbruksplan som antogs 1996 efter "Miljökontorets utkast till ekologisk planering av kommunens egna skogar", överensstämmer väl med reservatsbildningen. Bjällingsmåla är det område som bedöms ha de största naturvärdena enligt denna planering. Lövskogsområdet norr om vägen bedöms informellt ha högsta naturvärde (klass 1). Närheten till Stora Hindsjön är också viktig eftersom den bedömts ha det högsta naturvärdet av kommunens sjöar (Miljökontoret 1994). För att bevara och utveckla områdets värden bör det nu avsättas som naturreservat.

Syfte med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara nyckelbiotoper med lövskog och andra biotoper med stora naturvärden och stor biologisk mångfald, att utveckla en större föryngringsyta till ett naturskogsliknande tillstånd med ökade naturvärden som följd samt bevara och utveckla områdets stora frilufts- och rekreationsvärden.

Målen nås genom att största delen av området lämnas för fri utveckling. Viss gallring av tall samt borttagning av gran föreskrivs i skötselplanen. Reservatet ska ge skydd åt rödlistade arter (ytterligare inventeringar önskvärda). Viktigast med nuvarande kunskap är den sårbara mindre hackspetten (VU)¹⁾ med krav på stora orörda lövskogar, kandelabersvamp (NT) på murken lönträsved etc, blomskägglav (NT) på ek och fjärilsarten svartfläckig högstjärt (NT) på asp. Vidare bevaras de lundväxter som utgör nyckelarter för rik lövskogsmiljö samt en varierad svampflora med bland annat den sällsynta sälglippen.

¹⁾Hotkategorier: NT = Missgynnad, VU = Sårbar (risk för att arten minskar med 20 procent på 10 år).

§ 55 (forts)

Samråd

Ett tidigt samråd med sakägare och intressenter har skett september-oktober 2004. Slutligt samråd har skett under perioden 15 november-10 december 2004. Två av yttrandena har medfört ändringar av reservatsgränsen (se samrådsredogörelse i bilaga).

Intresseprövning och översiktsplan

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och inskränker inte enskilda intressen mer än nödvändigt (intresseprövning enligt 7 kap. 8 § MB) och är i överensstämmelse med gällande översiktsplan.

Administrativa data

Objektnamn	Bjällingsmåla
Skyddsform	Naturresevat
Kommun	Nybro
Församling	Bäckebo
Karta	Ekonomisk karta 05621
Lägesbeskrivning	I anslutning till sydvästra Alsterbro
Fastigheter	Del av fastigheten Bjällingsmåla 1:41
Markägarkategori	Kommun
Gräns	Se bilaga
Förvaltare	Tekniska nämnden i Nybro kommun
Tillsyn och tillståndsgivning	Samhällsbyggnadsnämnden i Nybro kommun
Areal	68 hektar

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- områden inom reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Avstycka fastighet eller tomt.
2. Uppföra byggnad (gäller även om- eller tillbyggnad) eller anläggning som t ex campingplats, som ej är nödvändig för reservatets funktion.

§ 55 (forts)

3. Anlägga väg, parkeringsplats, led eller bro eller bredda befintlig väg. Undantag gäller för åtgärder inom ramen för lokala naturvårdsprojekt eller andra åtgärder för reservatets funktion.
4. Anlägga hamn, brygga, permanent förtöjningsplats eller uppläggningsplats för båtar. Uppläggning av båtar får dock ske i den omfattning som förekommit innan reservatet bildades.
5. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
6. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
7. Utföra vattentäkt.
8. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift med undantag för de anordningar som krävs för reservatets funktion eller för jaktens och fiskets behov.
9. Uppföra stängsel, vägbom eller annan hägnad som ej framgår av skötselplanen.
10. Bedriva täkt av något slag.
11. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller anordna upplag.
12. Ta bort eller skada stengärdsgård eller odlingsröse.
13. Dika eller utföra dikesrensning.
14. Tillföra växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel eller tillföra kalk på skogsmark eller våtmark.
15. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
16. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärder utöver vad skötselplanen föreskriver.
17. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
18. Plantera eller så träd eller buskar.

19. Utan länsstyrelsens och kommunens tillstånd, plantera ut växter eller djur.

§ 55 (forts)

20. Framföra motorfordon eller annat transportmedel annat än på befintliga vägar eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt.
 21. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost med undantag för vad som krävs för underhåll etc av befintliga kraftledningar.
 22. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i reservatets vattenområde.
 23. Använda eller upplåta området för motorsporttävling, skyttetävling, och liknande eller övningsverksamhet. Tillstånd till orienteringstävling eller liknande aktivitet kan ges med undantag för skötselområde A och B.
- B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av och information om reservatet (enligt svensk standard SIS 03 15 22).
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar enligt fastställd skötselplan.
3. Gallring och röjning, naturvårdsbränning, betesdrift eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan samt skogsskyddsåtgärd utöver skötselplan som tillsynsmyndigheten finner nödvändig.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Allmänheten äger rätt att nyttja befintlig väg inom reservatet.

§ 55 (forts)

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet

Utöver vad som enligt annan lagstiftning gäller är det för allmänheten förbjudet att

1. cykla eller rida på annat än särskilt anvisade leder,
2. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga bilvägar,
3. ställa upp husbil, husvagn eller släpvagn eller tälta mer än högst två dygn i följd på samma ställe,
4. göra upp eld på andra än särskilt anvisade platser,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur med undantag för jakt,
6. gräva eller dra upp växter eller växtdelar med rötterna eller plocka mossor, lavar eller vedsvampar. Matsvamp och bär får plockas för husbehov,
7. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, lågor, bark, grenar eller buskar,
8. dumpa trädgårdsavfall och annat avfall,
9. sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
10. använda området för motorsporttävling, skyttetävling och liknande eller övningsverksamhet. Orienteringstävling och liknande aktiviteter kräver tillstånd, vilket ej medges för skötselområde A och B,
11. utan kommunens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet.

Föreskrifterna ovan utgör inte hinder för gällande vattendomar eller andra beslut om verksamhet, servitut etc som fattats innan reservatet bildats.

Föreskrifterna under A och C ovan utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan (bilaga). Dessa åtgärder omfattar även tillfälliga virkesupplag och uppställning av skogsmaskin och övernattningsbod på skogsvägens vändplats samt

permanenta virkesupplag för att öka den biologiska mångfalden.

§ 55 (forts)

Ägarna till fastigheterna på Näset får vid samordnade avverkningar anordna tillfällig bro över kanalen vid Näset och transportera virke på befintlig virkestransportled fram till skogsvägens vändplats, som därvid får användas för tillfälliga virkesupplag, uppställning av skogsmaskin och övernattningsbod. Vidare får åtgärder vidtas för att hålla leden mellan vändplatsen och Näset farbar för skogsmaskiner (omfattar ej åtgärder för standard i nivå med bilväg).

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Kommunens beslut

Nybro kommun förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Bjällingsmåla, som det avgränsas med innerkanten av begränsningslinjen på bifogad karta (bilaga), som naturreservat. Avgränsningen innebär att vägområden för allmänna vägar ej omfattas av reservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Nybro kommun med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att ovan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se Reservatsföreskrifter).

Nybro kommun fastställer, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m, de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare av reservatet är tekniska nämnden. Revideringar av skötselplanen fastställs av samhällsbyggnadsnämnden.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Kungörelse ska inom tio dagar från beslutsdatum införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen varit införd i ortstidning, under förutsättning att kungörelsen varit införd inom tio dagar från dagen för detta beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden beslöt den 9 februari 2005, § 14, att föreslå kommunfullmäktige besluta enligt ovanstående förslag till beslut.

§ 55 (forts)

Vid kommunstyrelsekontorets beredning har det framkommit att i Reservatsföreskrifterna, Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark-områden inom reservatet, står att läsa under punkt 17: *ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle*, vilket måste ändras till: ***ta bort eller upparbeta dött träd***. Detta beror på skötselplanens mål och föreskrifter som säger att "Vindfällerna lämnas kvar i möjligaste mån".

Karta, registeruppgifter, skötselplan och samrådsredogörelse finns som bilaga till ärendet.

Vid kommunstyrelsens sammanträde påtalade Ing-Marie Aronsson (m), med instämmande från Tage Karlsson (s) och Stig Davidson (c), att kommunen måste fortsättningsvis vara restriktiv i godkännande av naturreservat, inte minst i relation till kommunens mål i Agenda 21. Där kan noteras att målet är att år 2010 har 7 procent av den produktiva skogsmarken undantagits för skötsel med natur- och kulturändamål med hjälp av miljöcertifiering, naturreservatsbildning, biotopskydd m m.

Evy Annér (s), med instämmande från Ing-Marie Aronsson (m), föreslog ett förtydligande i reservatsföreskrifterna, under punkt 4.

4. Anlägga hamn, brygga, permanent förtöjningsplats eller uppläggningsplats för båtar. *Uppläggning av båtar får dock ske i den omfattning som förekommit innan reservatet bildades.*

Kommunstyrelsen hade, § 37.2005, föreslagit kommunfullmäktige besluta

att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklara området Bjällingsmåla, som det avgränsas med innerkanten av begränsningslinjen på bifogad karta (bilaga), som naturreservat. Avgränsningen innebär att vägområden för allmänna vägar ej omfattas av reservatet,

att för att tillgodose syftet med reservatet ska med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken ovan angivna föreskrifter gälla för reservatet (se Reservatsföreskrifter),

att Nybro kommun med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m fastställer de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Förvaltare av reservatet är tekniska nämnden. Revideringar av skötselplanen fastställs av samhällsbyggnadsnämnden samt

§ 55 (forts)

att Nybro kommun i fortsättningen är restriktiva till bildande av naturreservat med hänvisning till kommunens mål i Agenda 21. Där kan noteras att målet är att år 2010 har 7 procent av den produktiva skogsmarken undantagits för skötsel med natur- och kulturändamål med hjälp av bland annat naturreservatsbildning.

Vid kommunfullmäktiges behandling av ärendet yttrade sig Anders Carlsson (m), Kenneth Petersson (c), Eva Baranyai (s), Stig Davidson (c) och Anders Karlsson (fp)

Kenneth Petersson och Eva Baranyai yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige beslöt således i enlighet med kommunstyrelsens förslag i ärendet.

Utdrag till:

Samhällsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Akten

2005-05-03